

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 maja 2018 r.,

sprawy **A.L.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 8 listopada 2017 r., sygn. akt II Ka [...]17,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 12 czerwca 2017 r., sygn. akt VI K [...]15,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego A.L. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego,**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J.G. – Kancelaria Adwokacka w W. – kwotę 442,80 zł (czterystu czterdziestu dwóch złotych osiemdziesięciu groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., VI Zamiejscowy z siedzibą w P. wyrokiem z dnia 12 czerwca 2017 r., w sprawie VI K [...]15, uznał oskarżonego A.L. za winnego popełnienia czynu z:

1. art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. polegającego na tym, że w okresie od 1 listopada 2013 r. do 4 sierpnia 2015 r. w T., gm.[...], woj.[...], znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoimi rodzicami H. i R.L. w ten sposób, że znieważał ich słownie, uszkadzał i niszczył należące do nich przedmioty, rzucał należącymi do nich przedmiotami, w tym w pokrzywdzonych, groził im spaleniem domu, uszkodzeniem ciała i zabójstwem, przy czym groźby wzbudziły w pokrzywdzonych uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, zakłócał im spoczynek nocny, popychał pokrzywdzonych, szarpał ich i uderzał, a ponadto R.L. kopał, a H.L. wykręcał ręce, przy czym działając umyślnie, spowodował u pokrzywdzonego R.L. obrażenia naruszające czynności narządów ciała na okres poniżej siedmiu dni, tj. w dniach 20 września 2014 r., 5 czerwca 2015 r. oraz 18 czerwca 2015 r. w postaci stłuczeń głowy (twarzoczaszki i nosa), w dniu 24 lipca 2015 r. w postaci rany stopy lewej, a w dniu 4 sierpnia 2015 r. w postaci urazu głowy w okolicy potylicznej po stronie lewej, a ponadto działając umyślnie spowodował u pokrzywdzonej H.L. obrażenia naruszające czynności narządów ciała na okres poniżej siedmiu dni, tj. w dniu 19 maja 2015 r. w postaci stłuczenia okolicy czołowej lewej, w dniu 1 lipca 2015 r. w postaci stłuczenia twarzy i ramienia prawego, a w dniu 4 sierpnia 2015 r. w postaci stłuczenia ramienia i przedramienia lewego i za ten czyn na podstawie art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

2. art. 288 § 1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 4 sierpnia 2015 r. w T., gm.[...], woj.[...], działając umyślnie, zniszczył należące do H. i R. L. przedmioty w postaci: figurki psa, dwóch zegarów oraz rzeźb, powodując szkodę w łącznej wysokości 2530 zł i za ten czyn na podstawie art. 288 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

3. art. 226 § 1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 4 sierpnia 2015 r. w T., gm.[...], woj.[...], znieważał słownie funkcjonariuszy policji: K.K., T.B. i G.N., podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych i za ten czyn na podstawie art. 226 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

4. art. 178a § 1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 4 sierpnia 2015 r. w T., gm.[...], woj.[...], kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym Chrysler

Voyager nr rej. [...]znajdując się w stanie nietrzeźwości i za ten czyn na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

5. a) art. 190 § 1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 1 grudnia 2015 r. w T., gm.[...], woj.[...] , groził H.L. zabójstwem oraz zabójstwem jej męża R.L., przy czym groźba wzbudziła w pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona,

b) art. 190 § 1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 12 grudnia 2015 r. w T., gm.[...], woj.[...], groził H.L. zabójstwem oraz zabójstwem jej męża R.L., przy czym groźba wzbudziła w pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona, i przyjmując, że czyny wskazane w podpunktach a) i b) stanowią ciąg przestępstw opisany w art. 91 § 1 k.k., na podstawie art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

c) art. 217 § 1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 12 grudnia 2015 r. w T., gm.[...], woj.[...], naruszył nietykalność cielesną H.L. w ten sposób, że uderzył ją drzwiami i za ten czyn na podstawie art. 217 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

6. art. 157 § 2 k.k. polegającego na tym, że w dniu 2 grudnia 2015 r. w T., gm.[...], woj. [...], działając umyślnie, uderzał swojego ojca R.L. rurą od odkurzacza w głowę i przedramię, a następnie dusił go rękami, wskutek czego pokrzywdzony doznał obrażeń naruszających czynności narządów ciała na okres poniżej siedmiu dni w postaci stłuczenia przedramienia lewego i stłuczenia szyi i za ten czyn na podstawie art. 157 § 2 k.k. wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto Sąd na podstawie art. 42 § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 3 lat oraz na podstawie art. 43a § 2 k.k. świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Orzekł także na podstawie art. 43b podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie jego odpisu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w [...] przez okres 30 dni - w odniesieniu do rozstrzygnięć związanych z przypisaniem oskarżonemu popełnienia występku z art. 178a § 1 k.k. Zaliczył także oskarżonemu na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 4 sierpnia 2015 r.

W pkt 11 w miejsce orzeczonych w pkt 1, 2, 3, 4 i 5 kar jednostkowych Sąd wymierzył oskarżonemu A.L. karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Oskarżyciel publiczny zaskarżając wyrok Sądu I instancji w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej na korzyść oskarżonego A.L., zarzucił mu obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 85 § 1 i 2 k.k. poprzez błędne orzeczenie o karze łącznej polegające na połączeniu kar z osobna wymierzonych w punktach: 1, 2, 3, 4 i 5 wyroku, podczas gdy kara łączna 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności winna obejmować kary jednostkowe wymierzone w punktach: 1, 2, 3, 4, 5 i 6 wyroku. W konkluzji prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 11 poprzez orzeczenie kary łącznej w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, w miejsce z osobna wymierzonych w punktach: 1, 2, 3, 4, 5 i 6 wyroku kar jednostkowych.

Apelacje wnieśli także oskarżony oraz jego obrońca.

Oskarżony w swojej osobistej apelacji, w piśmie zatytułowanym „Skarga do Prezesa Sądu Apelacyjnego w S.”, podniósł, że został skazany, chociaż nie było dowodów popełnienia przez niego przestępstw, a Sąd przypisał mu czyny wyłącznie na podstawie zeznań domowników oraz zeznaniach funkcjonariuszy Policji, którzy nie byli naocznymi świadkami zdarzeń, a jedynie wykonywali czynności interwencyjne. Zdaniem oskarżonego zarzuty są nieuzasadnione i nieprawdziwe, nie istniały bowiem dowody potwierdzające wypowiedanie przez niego gróźb, że „w czasie rękoczynu dochodziło do uszkodzenia ciała na osobie R.L.”, bowiem było to działanie w ramach obrony koniecznej lub ewentualnego obezwładnienia sprawcy konfliktu do czasu przybycia jednostki interwencyjnej KP Policji. Oskarżony wskazał także, że organy ścigania nie podejmowały czynności związanych ze składanymi przez niego zawiadomieniami odnośnie przestępstw popełnianych przez jego ojca - R.L. Na zakończenie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i „ponowne rozpatrzenie sprawy”.

Obrońca oskarżonego, zaskarżając apelacją wyrok w całości, zarzucił:

- naruszenie art. 5 § 2 k.p.k., które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, poprzez nieuwzględnienie nie dających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego,
- obrazę art. 424 § 1 k.p.k. poprzez niewyjaśnienie przez Sąd I instancji powodów, dla których nie uznał dowodów przemawiających na korzyść oskarżonego,

- naruszenie art. 366 § 1 k.p.k., które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy przez Sąd I instancji,
- a także - „z ostrożności procesowej” - rażącą surowość orzeczonej względem oskarżonego A.L. kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Skarżący wniósł m.in. o:

1. uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,
2. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Po rozpoznaniu wniesionych apelacji Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 8 listopada 2017 r., sygn. II Ka [...]17, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że w pkt 11 po zapisie „wymierzonych w punktach: 1, 2, 3, 4 i 5” dodał sformułowanie „oraz 6”, w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

We wniesionej na korzyść skazanego kasacji, zaskarżając orzeczenie Sądu Okręgowego w całości obrońca skazanego zarzucił „rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nienależyte rozważenie podniesionych w apelacji zarzutów dotyczących naruszenia zasad procedowania, w wyniku których dokonano całkowicie błędnej oceny wiarygodności wyjaśnień oskarżonego A.L. i zeznań świadków w ramach swobodnej oceny dowodów, co w konsekwencji doprowadziło do uznania za całkowicie niewiarygodne wyjaśnień oskarżonego, w następstwie czego doszło do niezasadnego utrzymania w mocy zaskarżonego orzeczenia Sądu I instancji”. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Wolą ustawodawcy kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, z powodu uchybień wymienionych

w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

Wbrew twierdzeniom obrońcy skazanego Sąd Okręgowy w S. stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał wniesione środki odwoławcze, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał dlaczego uznał zarzuty podniesione w apelacjach przez skazanego i jego obrońcy za niezasadne. W kasacji obrońca neguje rozstrzygnięcie Sąd odwoławczego w zakresie, jego zdaniem, nieprawidłowej oceny dowodów z wyjaśnień skazanego A.L. i zeznań świadków – pokrzywdzonych jego rodziców, którzy nie żądali ukarania skazanego, ani też nie domagali się orzeczenia względem niego obowiązku naprawienia szkody, stąd też ich zeznania oceniane powinny być z „dużą dozą ostrożności” (k. 3 uzasadnienia kasacji). Uwadze Sądu nie uszła postawa pokrzywdzonych, czemu dał swój wyraz na k.8-9 uzasadnienia wyroku. Sąd zwrócił uwagę na wielokrotne składanie zeznań przez pokrzywdzonych (w związku z wielością zdarzeń) oraz fakt, że co do istotnych kwestii były one konsekwentne, spójne, logiczne, a nadto wzajemnie się uzupełniały. Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie nie sposób uznać, aby pokrzywdzeni H i R. L. mieli na celu nadmierne obciążanie skazanego. Sama pokrzywdzona przyznała, iż nie każdą awanturę wywołaną przez syna zgłaszała na Policję i nie zawsze udawała się do lekarza, bo było jej wstyd. Oboje podkreślali, że to jest ich syn. Fakt cofnięcia przez pokrzywdzonych wniosku o naprawienie szkody i brak żądania ukarania syna, nie wpływa na wiarygodność składanych przez nich zeznań, „brak żądania rekompensaty za wyrządzoną szkodę nie oznacza, iż w tym zakresie ich zeznania zawierają bezpodstawne pomówienia, czy też świadczą o wątpliwościach co do jego sprawstwa (...)” (k. 9 uzasadnienia SO). Sąd odwoławczy, uznając trafność oceny tych zeznań, dokonanej przez Sąd pierwszoinstancyjny, podkreślił, iż znalazły one swoje potwierdzenie także w innych dowodach zgromadzonych w sprawie, jak chociażby dokumentacja medyczna, czy zeznania innych świadków, którzy słyszeli hałasy pochodzące z domu rodziny L., świadczące o sytuacjach konfliktowych. Warto przy tym zauważyć, że zarzut kasacyjny, choć nietrafny, może wiązać się jedynie z treścią apelacji skazanego, w której w istocie nie sformułowano żadnego zarzutu, co z kolei obligowało Sąd

odwoławczy do zbadania sprawy przez pryzmat wszystkich przesłanek odwoławczych. Apelacja obrońcy wprowadziła zarzuty – obraży art. 5 § 2, 424 § 1 i 366 § 1 k.p.k., jednak zarzut kasacyjny nie pozostaje w związku z żadnym z nich. Inaczej mówiąc, w kasacji nie zarzuca się, że Sąd odwoławczy nie rozpoznał wskazanych zarzutów apelacyjnych oraz nie odniósł się do nich w uzasadnieniu wyroku.

Zważywszy, że zgodnie z art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, w przedstawionej sytuacji procesowej nadzwyczajny środek zaskarżenia wniesiony przez obrońcę skazanego jest oczywiście bezzasadny.

ał